

Oecumenisch Avondgebed 19 febr. 2014

Thema: 'Bemin je vijanden'. Heb ik 'vijanden', en hoe kan ik het beste met hen om te gaan?

Opening: Wees hier aanwezig (Allen: 'Dat wij herleven')

INLEIDING

Als thema heb ik gekozen de vragen:

Heb ik 'vijanden'? en hoe kan het beste met hen omgaan? volgens Jezus.

Deze vragen komen in me op vanwege het evangeliegedeelte dat in veel kerken a.s. zondag wordt gelezen:

(Mt. 5,38-48,) dat ik zo zal voorlezen, waarin Jezus zegt:

'Als iemand je op de rechterwang slaat, keer hem dan ook de andere toe',
en : 'Bemint uw vijanden en bidt voor hen die u vervolgen'.

Deze uitspraken van Jezus roepen vragen op zoals:

Heb ik 'vijanden' en wie zijn dat dan; en: Hoe kan ik het beste op hen reageren?

Zang: nr. 15 Ubi Caritas et amor

Schriftlezing: Matteus 5, 38-48

Zang: nr. 19 Jezus, U bent het licht on ons leven

OVERWEGING:

Als Jezus zegt: 'Bemin je vijanden'

en 'als iemand je op de rechterwang slaat, keer hem dan ook de andere toe',
dan roepen zulke uitspraken allerlei vragen op:

bijv. wie zijn mijn 'vijanden'? mensen die mijn leven bedreigen of hebben bedreigd?

Wie zijn het in mijn levensomstandigheden?

Gaat het dan over mensen die mij pijnlijk hebben tekort hebben gedaan?

En mensen die mij tegenstaan vanwege hun karakter, dat mij irriteert?

of zij die zo totaal anders zijn in denken en doen,

met wie ik het moeilijk om goed mee om te gaan?

Ach wie heeft niet zulke medemensen?

-Hoe dienen we volgens Jezus met hem om te gaan?

Jezus wijst de handelwijze 'Oog om oog tand om tand' af,

hoewel dat al beter is iemand iets dubbel en dwars betaald zetten en onbegrensde wraak.

Neen, Jezus zegt heel radicaal:

'geen weerstand te bieden aan het onrecht dat een ander je aandoet;

als iemand je op de rechterwang slaat, keer hem dan ook de andere toe',

en 'als iemand je onderkleed wil afnemen, laat hem dan ook het bovenkleed'.

-Is dat allemaal wel reëel, is dat niet al te passivistisch? Schiet je daarmee wel wat mee op?

Bovendien: mag ik niet opkomen voor mijn gevoel van eigenwaarde?

Ik hoef toch niet met mij te laten sollen! Ik ben wel goed maar niet gek!

Het is nogal wat: wanneer iemand je op de wang slaat, d.w.z. je pijnlijk rsaakt,

Misschien niet lichamelijk maar nog meer je ziel: op je ziel trapt.

-Ja, in sommige situaties denk ik wel eens:

Laat ik maar de minste zijn. Die ander is nu eenmaal zo.

Misschien zakt dan de boosheid weg.

De tijd kan soms iets doen genezen. De tijd kan een hoop goed doen.

-Deze manier van doen lijkt al op de weg van Jezus (die Jezus aangeeft).

Toch wijst Jezus in dit evangelie op een andere weg:

die van het aanbieden van de andere wang.

(-Misschien mag ik die zo interpreteren:

Je hoeft het conflict niet te ontwijken,

maar treed je tegenstander tegemoet met een gebaar die verassend én kwetsbaar is.

verassend is.

Namelijk zo: wanneer iemand je op de wang slaat, d.w.z. iets doet wat je pijnlijk raakt, niet alleen je wang maar misschien nog meer je ziel,

loop dan naar je tegenstander en zeg zoiets als:

'hier is mijn andere wang. Als je zo nodig wilt meppen, dan moet je dat maar doen.'

Zo'n gebaar slaat de zaak niet dicht; en je laat daarmee het gebeuren niet lijdzaam over je heen gaan; je neemt dan jezelf serieus, én laat de ander voelen wat hij doet.

Misschien gebeurt er dan iets in de ander.

(En ook wat het bovenkleed en onderkleed betreft:

Als iemand je helemaal wil uitkleden en zó op zijn recht gaan staan dat er niets overblijft,

hoef je dat niet lijdzaam over je heen laten gaan. Je kunt opstaan en de ander laten weten:

'Je hebt mij vernederd, wat wil je nog meer van me hebben?')

(Hoe kun je die radicale en kwetsbare weg van Jezus naar ónze omstandigheden vertalen?)

Zo nu en dan ontmoet je mensen die deze (radicale en kwetsbare) weg van Jezus zijn gegaan

(en die ons inspireren door hun manier van reageren):

iets verrassends doen, waardoor de ander (misschien) tot nadenken komt.

(iets verrassends doen, iets wat de ander niet verwacht,

waardoor je de kans maakt dat de ander tot nadenken komt;

(waarbij je je niet laat bepalen door het gedrag van je tegenstander

En ook niet door je eigen gevoelens van boosheid, verontwaardiging en geraakt zijn;

daarmee doorbreek je de cirkel van het kwade: door iets goeds of verrassends te doen,

m.a.w. je overwint het kwade door het goede.)

Ik noem twee voorbeelden:

-Een krijgsgevangene in een concentratiekamp zag

dat een medegevangene tijdens het appél elke avond door een opzichter werd geslagen.

Op een avond zei hij:

'Neem mij eens voor de variatie, als je toch zo nodig elke avond iemand wilt afranselen'.

Toen de opzichter hem vroeg hoeveel slagen hij wilde hebben, zei hij:

'Dat laat ik aan uw geweten over'.

Het verhaal zegt dat die opzichter sindsdien is opgehouden elke avond iemand te slaan,

en dat hij zich niet meer heeft laten zien.

-Een ander voorbeeld is voor mij:

de Chinese student in 1989 op het Plein van de Hemelse Vrede in Peking:
hij kwam op voor vrijheid en openheid.

Hij liep de tanks die hen de mond wilden snoerden, met een eenvoudig tasje tegemoet.
'Als je wilt, rijdt dan maar door, maar wel over mijn lijk'.

Je zag de tanks aarzelen, draaien met hun wielen, zenuwachtig werden
en uiteindelijk afdropen.

Wat mooi dat er zo nu en dan mensen zijn met zo'n groot geloof en vertrouwen.
Zij zijn als de Vader in de hemel, die de zon laat schijnen over goeden en slechten.

Jezus zelf is ook zo'n voorbeeld:

Hij, de meest onschuldige, wordt gepijnigd, vernederd tot de dood aan een kruis.

Aan dat kruis hangend bidt Hij: 'Vader vergeef het hen, want zij weten niet wat zij doen'.

(Door zijn lijden en dood vergold Hij kwaad met goed;

zijn dood werd ook een teken van zijn liefde voor ons tot het uiterste (om ons te verlossen).

Hij zei het ook in het evangelie gedeelte van vandaag: 'Bidt voor hen die u vervolgen'.

Door te bidden voor onze tegenstanders, onze vijanden, erkennen we hen als mijn zuster,
mijn broeder, als kind van God ;

We kunnen bidden dat God zich over hem ontfermt,

(terwijl we onszelf machteloos voelen iets aan de situatie te doen),

In het besef dat God ook telkens barmhartig is voor ons.

Stilte

Zang: nr 33 Van uw barmhartigheid en uw trouw

Voorbeden, met acclamatie nr. 29 Kyrie eleison, Christe eleison.

Met op het eind : 'Onze Vader' (nr. 113 NBV vertaling)

Zang: 67 Bleib mit deiner Gnade bei uns

Avondgebed

Zang:

Nr. 22 Tui amoris ingnem

en/of nr 62 Tu sei sorgente viva

(Van harte welkom voor koffie, thee en ontspanning)